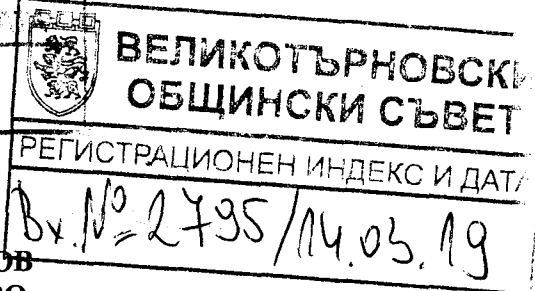
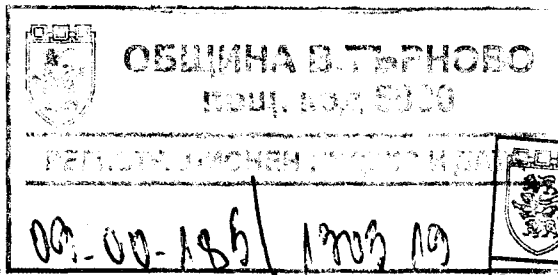

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ ИНЖ. ДАНИЕЛ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА
Вх. № 2795 / 14.05.19

Относно: Отчет – Анализ по дейностите на Община Велико Търново относно подкрепата за личностно развитие за децата и учениците в изпълнение на Областна стратегия 2017-2018 година

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

В изпълнение на чл.196, ал.3 от Закона за предучилищното и училищното образование, анализът се разработва от съответната община и се приема от общинския съвет по предложение на Кмета на общината.

Отчет - Анализът на дейностите за личностно развитие на децата и учениците в Община Велико Търново е разработен в изпълнение на Областната стратегия за 2017-2018 година, заедно с предложения за новия отчетен период 2019-2020 година.

Предвид гореизложеното и на основание чл.21, ал.1, т.12 от ЗМСМА и във връзка чл.196, ал.3 от Закона за предучилищното и училищното образование **ПРЕДЛАГАМ**, Великотърновски общински съвет да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл.21, ал.1, т.12 от ЗМСМА и във връзка чл.196, ал.3 от Закона за предучилищното и училищното образование, Великотърновски общински съвет приема Отчет - Анализ на дейностите за личностно развитие на децата и учениците в Община Велико Търново за 2017-2018 година, заедно с предложения за новия отчетен период 2019-2020 година.

Приложение:

Отчет - Анализ на дейностите за личностно развитие на децата и учениците в Община Велико Търново за 2017-2018 година, заедно с предложения за новия отчетен период 2019-2020 година.

С уважение,

ИНЖ. ДАНИЕЛ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА
ВЕЛИКО ТЪРНОВО,

Съгласували:

Ганчо Карабаджиков
Зам. кмет на Община Велико Търново

Десислава Йонкова
Директор Дирекция ПОУС

Пенка Игнатова
Директор Дирекция „Образование, младежки дейности и спорт”

Изготвил:

Ваня Ананиева
Секретар на МКБТХ

ОТЧЕТ – АНАЛИЗ
ПО ДЕЙНОСТИТЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО
ОТНОСНО ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ЗА ДЕЦАТА И
УЧЕНИЦИТЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ

*„Ако считате, че обучението струва скъпо,
пробвайте да узнаете, колко струва невежеството.“*

Общинската образователна система в община Велико Търново е с модерна, обновена и добре поддържана материална база, която създава конкурентна среда, позволяваща на всяко дете да се развива, да се учи и да израства като здрава, интелектуално и морално изградена личност, мотивирана според своите желания, възможности и приоритети.

На територията на Община Велико Търново осъществяват дейност 22 детски градини, 13 основни училища, 4 средни училища 3 профилирани гимназии, 5 държавни професионални гимназии в направление – туризъм, икономика, лека промишленост, електроника, строителство, 1 частна профилирана гимназия, 2 специални (помощни) училища. В образователните институции се обучават общо **11063** деца и ученици. **2522** е броят на децата, посещаващи детски градини към декември, 2018 г., като **31** от тях са със СОП. Учебните заведения (училищата) се посещават от **8541** ученика, от които **175** - със СОП.

Стратегическа цел 1: *Изграждане на позитивен организационен климат и подходяща психологическа среда за обучение и предоставяне на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността*

Осъществени дейности по Стратегическа цел 1 през отчетния период:

1. Към всяко училище и детска градина в община Велико Търново е формиран Екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР), който извършва наблюдение и оценка на индивидуалните потребности на ученика от всеки специалист (психолог, логопед, ресурсен учител, учител по предмет и класен ръководител); идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване; преглед и събиране на информация за ученика от предоставени източници, от родителя и анализ с цел запознаване с всеки отделен случай и съставяне на планове за Допълнителна подкрепа; ежемесечно са провеждани заседания на ЕПЛР по предварително изготвен план - график за екипа (както и на извънредни заседания по възникнали случаи и казуси).

2. Във всички детски градини се осъществява ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от три до три и половина години.

3. Във всички образователни институции е изграден позитивен организационен климат, основан на сътрудничество, ефективна комуникация между всички участници в процеса на образование.

4. Във всички образователни институции е утвърдена позитивна дисциплина,

основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

5. През отчетния период (както и преди това) е осъществено тясно сътрудничество между образователните институции и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, като то се изразява в две направления – 1) по линия на превенцията – осъществени са превантивни дейности във във всички училища; 2) по линия на работа с деца с противообществени прояви - образувателните възпитателни дела през 2017 г. са 63, по отношение на 61 малолетни и непълнолетни лица, а през 2018 г. са разгледани 64 възпитателни дела по отношение на 65 малолетни и непълнолетни.

6. Поощряване с морални и материални награди - учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в обучението и в областта на изкуството и спорта, както и за издигане авторитета на училището. Директорът на всяка институцията след решение на Педагогическия съвет със заповед връчва грамоти /съгласно чл. 184, ал. 1 ,4 от ЗПУО/ на най-изявените ученици в образователния процес, спортни и други състезания и прояви;

7. По отношение на Наредба №10 от 01.09.2016 година за организация на дейностите в училищното образование е предприето:

✓ С Решения №№ 932 и 933 от 25.01.2018 година на Великотърновски общински съвет се прие нова Наредба за приемане на ученици в първи клас на общинските училища на територията на град Велико Търново. В новата наредба се регламентира водещ критерий за прием в първи клас, а именно, близостта на училището до постоянния/настоящия адрес на детето и се въведе ново разпределение на групите. С приемането на промените в наредбата се постигна осигуряване на съответствие на наредбата с изискванията на Глава Четвърта /План прием, Раздел I Планиране и осъществяване на училищния прием от Наредба №10 от 01.09.2016 година за организация на дейностите в училищното образование.

✓ С Решения №№ 1309 и 1310 от 20.12.2018 година на Великотърновски общински съвет се измени и допълни Наредба за приемане на ученици в първи клас на общинските училища на територията на град Велико Търново. Необходимостта от извършване на промените е свързана с обнародваните в ДВ бр.82 от 05.10.2018 година промени в Наредба №10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование /НОДУО/, издадена от министъра на образованието и науката, и по-конкретно в Глава четвърта „План-прием”, Раздел I Планиране и осъществяване на училищния прием от НОДУО. Промените са свързани още и с улесняване приема на деца в първи клас и конкретизиране на прилежащите райони, за което е направено изменението на Приложение №2, №6, №9, №10, №11 и Обща схема на система за прием в първи клас в училищата на територията на град Велико Търново, добавено е Приложение №9 с район на СУ „Георги Раковски”, гр. Велико Търново, както са добавени и населените места, където няма учебни институции към съответен прилежащ район за обхват, с цел улесняване приема на деца в първи клас.

8. Във всички училища са проведени беседи в часа на класа във връзка с повишаване

знанията, уменията и нагласите, необходими през целия живот на учениците, свързани с гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.

9. Създаден е Център по кариерно ориентиране и консултиране, функциониращ към Център за подкрепа на личностното развитие (ЦПРЛ) – ОДК. Кариерното ориентиране е от взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда /съгласно чл. 180 от ЗПУО/. Информирването се отнася до: 1) видовете подготовка в училищното образование, профилите и специалностите от професии; 2) институциите в системата на предучилищното и училищното образование и висшето образование и реда и условията за прием на ученици и студенти; Експертите към Центъра съвместно с педагогическите съветници са организирали и провели:

- ✓ Ден на Отворени врати в ЦПРЛ – месец март, 2018 г.;
- ✓ Професиографска екскурзия – с ученици от ПГСАГ „А. Попов“ през месец април, 2018 г. в Регионална Дирекция ПБЗН – В. Търново;
- ✓ Консултиране на ученици в ПГ по Моден дизайн – октомври, 2018 г.;
- ✓ Ежемесечно проведени консултации с ученици от всички училища във Велико Търново.

10. Във всяко едно училище и детска градина на територията на община Велико Търново е гарантирано правото на всяко дете и ученик на достъп до образователната институция, най-близка до неговото местоживееие, както и на правото му на качествено образование.

11. Във всяко едно училище и детска градина има равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, като гаранция за това са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които могат да възникнат при ученето.

Стратегическа цел 2: *Осигуряване качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.*

Дейности, осъществени по стратегическа цел 2 за отчетния период:

1. Всички образователни институции са обезпечени със специалисти, преминали специализирани обучения по темата, които предоставят обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.
2. Осигурени са ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочна допълнителна подкрепа на деца и ученици със СОП по начините, определени от Нормативната уредба.
3. Осигурени са психолози, педагогически съветници, кариерни консултанти по преценка на образователните институции.
4. Регулярно са провеждани работни срещи/форуми с педагогически специалисти за споделяне на опит и добри практики – на общинско ниво – организирани от Дирекция „Образование, младежки дейности и спорт“

Стратегическа цел 3: *Развитие на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за ефективно прилагане на целите, принципите, подходите и процедурите, заложен в нормативната уредба на приобщаващото образование.*

Дейности, осъществени по Стратегическа цел 2 за отчетния период:

1. Всички образователни институции са с включени в годишните си планове дейности, срокове и отговорници за предоставяне на подкрепа за личностно развитие, както и с изготвени доклади за състоянието на процеса на приобщаващото образование.

2. Всички образователни институции са запознати с Наредбата за приобщаващото образование, като във всяко училище и детска градина са определени координиращи екипи – в началото на всяка учебна година.

3. В община Велико Търново функционира и Център за подкрепа и личностно Развитие (ЦПРЛ), който е обслужващо звено в системата на образованието за организиране на дейности, свързани с развитието на интересите, способностите и потребностите на децата в областта на науката, техниката, технологиите, изкуствата, отдиха и спорта.

Дейността на Центъра се характеризира с гъвкавост и мобилност на предлаганите форми и програми. Интердисциплинарният образователен подход осигурява взаимодействие в научната, художественотворческата, информационната и развлекателната дейност на младите хора от общината. Детският комплекс е социално сигурна среда за общуване на децата от 4 до 19 годишна възраст.

През учебната 2016-2017 година са сформирани 61 групи, обхващащи 983 деца (с 2 временни през учебната година и 2 временни през ваканцията). През учебната 2017-2018 година групите са с 10 повече - 71 постоянни, 3 временни през учебната година и 3 временни през ваканцията групи, обхващащи общо 1403 деца. 56 е броя на участия в изяви на регионално, национално и международно ниво. Броят на организирани изяви е 30.

Ръководството на всички кръжоци и школи е поверено в ръцете на популярни в своята област специалисти и творци. Наред със своя опит, естетика и нравственост, преподавателите от Центъра активно включват в програмите си и идеите на младите хора, с които работят, за да могат да отговорят на актуалните им потребности и да стимулират творческия им потенциал. Всеки учител има лична свобода при реализиране и разширяване на формите си на дейност.

Центъра за подкрепа и личностно развитие

✓ е средище за свободното време на деца и учениците;

✓ е място за алтернативна заетост на децата в борбата срещу негативите на обществото ни;

✓ е център за неформално общуване на деца и ученици с общи интереси, задоволявайки лични потребности в различни области на науката и изкуството;

✓ е сцена за лична изява и стимулиране на творческия потенциал на детето;

✓ е обединител на усилията на семейство, училище, общество при възпитание на подрастващите.

В Центъра за подкрепа и личностно развитие, децата и учениците: имат право на избор; задоволяват своите интереси и любопитство; имат правото да са различни,

оценявани като личност, партньор на учителя си; да питат и търсят отговори, да откриват истини за света, за собственото си място и възможности, да станат достойни граждани.

4. В град Велико Търново се намира един от 28-те в страната Регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - приемник на Ресурсния център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности. Трансформацията е свързана с влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование. Центърът извършва педагогически и методически дейности, свързани с провеждането на държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование във всички общини в област Велико Търново. Дейностите в училищата и детските градини в областта, в които участва Регионалният център, се осъществяват от работещите в него педагогически специалисти – ресурсни учители, педагози на деца с езиково-говорни нарушения, психолози, педагог на зрително затруднени, биофийдбек терапевти и сензорен терапевт. За повишаването на квалификацията на своите кадри Регионалният център работи с обучители, лекари и университетски преподаватели, специализирали в различни области на медицината, специалната педагогика, психологията.

Стратегическа цел 4: *Подобряване на материалните условия и достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите от предучилищно и училищно образование.*

В образователните институции на територията на община Велико Търново са създадени условия и подкрепяща среда за деца с увреждания и СОП. През отчетния период се работи по подобряването им и изграждането на нови такива, там, където липсват. Усилията на всички експерти, работещи в образователната система са насочени към обхващането на децата с увреждане в предучилищна и училищна възраст. Държавният образователен стандарт за Приобщаващо образование има за цел да определи условията и начините за осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и развитие на потенциала на всяко дете и ученик с цел неговата личностна и професионална и гражданска реализация. Основавайки се на това и имайки предвид училищните програми и планове за работа с цел обхващане на учениците и превенция на тяхното отпадане от образователните институции, през отчетния период бяха извършени следните дейности по Стратегическа цел 4:

Училища:

✓ В СУ „В. Комаров“ се обучават 8 деца с увреждания. Училището разполага с обзаведен ресурсен кабинет. Обезпечено е с ресурсен учител, логопед и психолог. Едновременно с това по проект на ЦМЕДТ «Амалипе» са осигурени логопед, психолог и медиатор, които работят по график с учениците, участващи в дейностите по проекта. Училището има изградена достъпна образователна среда чрез построена рампа за инвалиди и вътрешен асансьор. Ремонтът е реализиран по проект «Развитие на модерна образователна инфраструктура в гр. Велико Търново» по приоритетна ос 1 «Устойчиво и интегрирано градско развитие» на ОП «Региони в растеж – 2014 – 2020 г.» В училище се осигурява своевременна обща и допълнителна подкрепа на ученици с

увреждания, координира се процеса на приобщаващо образование, както и изпълнението на планираните мерки и дейности.

✓ В ОУ „Д. Благоев” има обособен ресурсен кабинет, а също така кабинет на психолога и кабинет на логопеда. Всички те са оборудвани с основните материални и обучителни ресурси. В училището има действащ екип - ресурсен учител, логопед, психолог. 17 деца с увреждания/СОП посещават ОУ „Димитър Благоев”(към 2018 г.)

✓ В ОУ „П. Евтимий” има 11 деца със СОП. Децата с увреждане в предучилищна и училищна възраст в района на училището са обхванати и при кандидатстване имат предимство. Училището разполага с логопед, психолог и ресурсен учител, както и много добре оборудван ресурсен кабинет. Има изградена рампа за осигуряване на достъп за лица с физически увреждания.

✓ През 2018 г. ПХГ се посещава от четирима ученика с увреждания/СОП. Един ученик се обучава в комбинирана форма на обучение. В гимназията има назначен ресурсен учител, който има обособен кабинет.

✓ В ОУ „Бачо Киро” не се обучават деца с увреждания/СОП. В училището няма необходимия брой ученици, за да бъде разкрит щат за ресурсен учител. Нуждите на училището от ресурсен учител и специалисти за работа с деца и ученици на обща и допълнителна подкрепа е осигурено от РЦПППО – Велико Търново. В принадлежащото към училищната библиотека помещение има обособен кабинет за ресурсна работа. В училището има изградена рампа за осигуряване на достъп за лица с физически увреждания.

✓ В ОУ „Св. И. Рилски”, с. Балван две са децата със СОП. Има обособен ресурсен кабинет. Ресурсният учител, психолога и логопеда са от РЦПППО.

✓ През 2018 г. в СУ „Г. С. Раковски” е предоставяна обща и допълнителна подкрепа на учениците, във връзка с обхващане на деца с увреждания в образователната система. Училището посещават 2 деца със СОП, без физически увреждания. В училището има ресурсен учител, психолог и логопед, които са външни за училището. Има обособен ресурсен кабинет.

✓ В ПГСАГ „А. Попов” не се обучават ученици със СОП, което е причина в училището да няма ресурсни учители и обособен кабинет. В училището има осигурена достъпна архитектурна среда за хората с увреждания, включваща етаж от сградата. Достъпът е осигурен от изградена рампа до главния вход, светлите отвори на главния вход са съобразени с изискванията по ЗУТ, входно-изходния режим се осигурява чрез турникетна система с крило за хора с увреждания. През главния вход е възможен достъп до всички административни помещения в сградата. Изградени са санитарни възли за хора с увреждания, подстъпите към тях отговарят на изискванията. На видно място в училището е поставен Закона за защита от дискриминацията.

✓ За учениците с увреждания в ОУ „П.Р.Славейков” са предприети следните мерки: Изградена е рампа за придвижване по стълбището на инвалидни колички. Осигуряват се необходимите специалисти – рехабилитатор на слуха и говора, учител на ученик с нарушено зрение, сензорен терапевт, логопед, психолог. В училището се обучават 13 ученици със СОП. От една година е назначен ресурсен учител, както и педагогически съветник, но логопед все още няма, а е необходим. Има обособен ресурсен

кабинет, а в съседство с него – кабинет за индивидуални учебни часове на учениците със СОП, които се обучават в индивидуална форма.

✓ В ОУ „Хр. Смирненски”, с. Самоводене има четирима ученици със СОП – с тях работят ресурсен учител, логопед и психолог от РЦПППО. С децата се работи в обособен ресурсен кабинет.

✓ В района на „ОУ П.Р.Славейков”, с. Церова кория не е имало деца с увреждания /СОП в училищна възраст, които да бъдат обхванати. Затова в училището няма ресурсен учител. През 2018 г. са провеждани консултации с логопед от ЦМДЕТ „Амалипе” във връзка с преодоляване на леки говорни затруднения на четирима ученика.

✓ В СУ „В. Благоева“ са предприети следните мерки за обхващане на децата с увреждания (5 ученика), от които двама с увреждане на слуха, едно момиче, прекарала детска церебрална парализа, едно - със синдром на Даун и едно - с увреждане на костната система):

1) за осигуряване на подходяща физическа среда на ученичката със затруднено придвижване, вследствие на Детска церебрална парализа (ДЦП), учебната програма за осми клас е съобразена и учебните часове за класа се провеждат на един етаж в съседни класни стаи, с изключение на „Информационни технологии“, които се провеждат в специализиран компютърен кабинет; 2) ресурсен учител посреща и оказва съдействие на ученичката за придвижване от входа на училището и до класната стая. Останалите ученички с увреждания получават подкрепа от логопед, ресурсен учител, психолог и педагогически съветник в училище. В СУ „Вела Благоева“ има записани 21 деца със СОП. В училището работят двама ресурсни учители, работещи в обособени кабинети, има логопед, психолог и педагогически съветник.

✓ ОУ „Н. Рилски”, гр. Килифарево посещават три деца със СОП. Осигурен е ресурсен учител от РЦПППО. Налице е обособен ресурсен кабинет.

✓ В ОУ „Христо Ботев” се приемат за обучение ученици със СОП, за които е създадена толерантна среда за обучение от учителите по общообразователните предмети, ресурсен учител и психолог. В училището се обучават 8 ученици със СОП. В училището има ресурсен учител (1/2 щат) и психолог (1/2 щат). Има обособен ресурсен кабинет, който се ползва съвместно с ПХГ „Св.св. Кирил и Методий“ – Велико Търново.

✓ ПГ по Моден дизайн се посещава от 12 ученици със СОП. В гимназията има обособен ресурсен кабинет, който се ползва за работа с децата от ресурсния учител от РЦПППО.

✓ ПМГ „В. Друмев” разполага с подходяща, подкрепяща среда – два броя рампи за достъп до сградата за хора с увреждания, три броя инвалидни тоалетни, както и самоходна платформа за изкачване стълби за хора с инвалидни колички.

✓ В ПГТ „Д-р В. Берон” има 11 деца със СОП/увреждания. Има обособен ресурсен кабинет. Има изградена рампа за деца/лица с увреждания.

✓ В ОУ „Хр. Смирненски”, с. Водолей има две деца със СОП, като едното е ДЦП и множество увреждания; две деца, като едното е на индивидуален учебен план (ИУП). Психолог, логопед или ресурсен учител се ползват от РЦПППО, гр. Велико Търново.

✓ За задоволяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от СУ „Емилиян Станев“ в края на отчетния период са осигурени следните кабинети: за ресурсен учител – 1; за логопед-1; за педагогически съветници- 2.

Кабинетите са оборудвани с необходимото за провеждане на учебно-педагогическата дейност оборудване - компютри за всеки специалист, размножителна техника във всеки кабинет, учебни и методически материали. Групата за ресурсно подпомагане се състои от 17 деца и ученици със СОП.

Детски градини:

Във връзка с обхващане и на децата с увреждане в предучилищна възраст и изграждане на подкрепяща среда, в детските градини за анализирания период е постигнато:

✓ в ДГ „Пролет” идва ресурсен учител – два пъти седмично и логопед – веднъж седмично. Също така с тези деца работи и психолога на ДГ. Има изградена рампа за деца/лица с увреждания.

✓ ДГ „Ивайло” посещават 7 деца със СОП. Назначен на щат има психолог. Ресурсният учител и логопедът са от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО). При работата си с тези деца специалистите ползват методичния кабинет на заведението, обособен ресурсен няма, поради липса на помещение.

✓ През изминалата 2018 г. в ДГ „Пламъче“ и в настоящия момент има 5 деца със СОП, с които работят специалисти, предоставени от РЦПППО – ресурсен учител и логопед, които посещават детската градина и работят с децата със СОП по определен график. В ДГ „Пламъче“ на щат и по график работи и психолог, който също работи с деца, които се нуждаят от обща и допълнителна подкрепа. В детската градина няма специално обособен ресурсен кабинет, за целта за индивидуална работа с децата се използва методичен кабинет.

✓ В ДГ „Вяра, надежда, любов”, с. Ресен има две деца със СОП. В ОУ „Х. Ботев”, с. Ресен има 5 деца със СОП. С децата от двете учебни заведения работят ресурсен учител, психолог и логопед от РЦПППО.

✓ В ДГ „Райна Княгиня” има 3 деца със СОП, които са на допълнителна подкрепа, в градината работи психолог на непълнен щат, има обособен кабинет. Има обособен кабинет.

✓ В ДГ „Ален мак“ предстои изграждането на достъпна архитектурна среда за деца, в градината все още текат ремонтни дейности. Има 3 деца със СОП. С децата работят ресурсен учител, психолог и логопед от РЦПППО.

✓ ДГ „Рада Войвода“ е с осигурена достъпна архитектурна среда. За нуждите от подкрепа на децата работи психолог, а от РЦПППО- гр. В. Търново, ресурсен учител и логопед.

Във всички ДГ в гр. Велико Търново има назначени щатни психолози на непълнен работен ден!

Стратегическа цел 5: *Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на децата и учениците.*

Важен елемент в образователния процес е междуинституционалното сътрудничеството между образователните институции и всички останали заинтересовани страни.

Безспорно най-голямата ценност в образователната система е детето/ученикът. Всяка идея и/или програма в образованието, обучението, възпитанието и социализацията трябва да бъдат подчинени на постигането основната цел – осигуряване на равен достъп и качествено образование за децата и учениците, както и подкрепа за личностното им развитие. Интересите на останалите участници в образователния процес – педагогически специалисти, както и представители на други институции, следва да бъдат подчинени на тази цел.

В връзка със Стратегическа цел 5, за отчетния период са извършени следните дейности:

1. Всяко едно училище и детска градина на територията на общината поддържа действащ сайт, на който периодично се качва актуална информация за процеса на приобщаващото образование, достъпна за всички родители и за обществеността като цяло – план за действие, стратегия, правилник за организацията на учебния процес и други.

2. Всяко училище и детска градина на територията на община Велико Търново организират периодично родителски срещи, на които родителите имат възможност лично да получат информация, да споделят мнения и обсъждат идеи, касаещи образованието и възпитанието на децата/учениците.

3. Всяко училище и детска градина в община В. Търново организира поне веднъж годишно Ден на отворените врати - събитие, при което входът е свободен за всички желаещи да станат съпричастни към работата и постиженията на децата, учениците и учителите им.

4. Към всяко училище и детска градина има създадени обществени съвети, в които участват както представители от образователната система, така също и представители на общината и родители. Това допринася за подобряване на междуинституционалното сътрудничество в сферата на образованието.

5. Не по-маловажна е и дейността на изградените училищни настоятелства.

6. Всички училища и детски градини осъществяват консултиране и взаимодействие с родители на деца с изявени дарби, като две общински образователни институции – Младежки дом и ЦПЛР, работят в тази насока:

✓ Център за подкрепа и личностно развитие, който е обслужващо звено в системата образованието (*Дейността му е описана в Стратегическа цел 3, дейност 3*)

✓ Младежки дом

• През всяка година от отчетния период около 120 деца се обучават по всички видове класически инструменти: пиано, цигулка, виола, виолончело, контрабас, флейта, обой, кларинет, фагот, тромпет, валдхорна, ударни инструменти, акордеон, класическа китара. От две години е въведено обучение и по синтезатор (keyboard), който привлича все повече млади хора. Педагозите работят за развитието на музикалните способности и се грижат за сценичното израстване на децата. Заниманията по музика са индивидуални и се провеждат в удобно за ученика време. Преди да чуят звука на собствения си инструмент, децата изучават азбуката на музиката, солфежа. В края на всяка учебна година се връчват удостоверения за завършен клас на обучение. Всяка година децата и

младежите от всички класове на Музикалната школа подготвят и изнасят над 50 концерта по различни тържествени поводи или като част от учебната им програма (самостоятелни концерти на отличилите се малки изпълнители) - Коледа, Нова година, 1 март, Празника на Велико Търново, 24 май, 1 юни, Деня на християнското семейство и др. Освен работата в класовете по класически инструменти, през годините успешно функционират сформирани по инструменти формации: Камерен състав флейти, Ансамбъл китари и Цигулков квартет. Постигнатото от възпитаниците на Музикалната школа към Младежки дом гр. Велико Търново – не само като инструменталисти, но и като професионална реализация на широкото поле на музиката. Годишните упорита работа, постоянство и творчески търсения са утвърдили Школата като център на млади музиканти, като творчески дом, където се изграждат характери и възпитават личности.

- Вокални формации: Детска вокална група „Пеещи камбанки”, Вокална формация „G”, Вокална формация „DREAMS”

- Балетни формации: Латино танци „Роксен“ (най-новата идея на формация „Роксен балет” е обучение по латино и модерен балет за възрастни участници. Това са родителите на децата участници в различните формации на Младежкия дом, които, докато чакат децата си, танцуват за удоволствие, красота и здраве.); Virginia ballet; Virginia prima dance; Virginia Dance CREW; Танцово студио „Полиденс”; Балет „Ритъм”.

- Театрални формации - театрална студия „Усмивка”, театрална студия „Шанс”, театрална група на испански език.

- Изящни и приложни изкуства - Ателие „Керамика и изобразително изкуство”.

7. Във връзка с стимулирането на деца с изявени дарби в различни сфери на развитие Община В. Търново има разработени програми – връчване на Награда „Т. Иванов“ за Млада футболна легенда (с финансов стимул), Спортист на годината (с финансов стимул) и Награда „24 май“ за завършен гимназиален етап на образование (с финансов стимул).

8. През отчетния период се работи по Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби /за гимназиален етап на образование/. През 2017 и 2018 г. по тази наредба са подкрепени общо 16 ученика от ПМГ „В. Друмев“ (4), СУ „Е. Станев“ (1), Спортно училище (4) и ЕГ „Проф. Д-р. А. Златаров“ (7).

9. През отчетния период към всички училища и детски градини на територията на община Велико Търново са създадени Екипи по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Екипите за обхват включват представители на съответната образователна институция, Община В. Търново, РУО, Д „Социално подпомагане“ и ОД МВР.

10. Осъществяване на дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

Грижата за здравето и дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение също са едни от основните компоненти от общата подкрепа, които са важни за личностно развитие на децата. От особено значение е партньорството с родителите, което е в основата на дейностите по превенция на тормоза и насилието и преодоляване на проблемното поведение на децата. Най-често в работата си по мотивация и преодоляване на проблемното поведение се прилагат следните дейности:

обсъждане между психолог и учител на група с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му; насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности и интереси; разговори с родители за установяване на проблема и предприемане на адекватни мерки за своевременното им преодоляване. Родителите заедно с учителите са най-сигурният ресурс за децата. Дали ще участват активно или пасивно в общата подкрепа, зависи от самите родители. Те са желан от образователните институции партньор, защото са носители на важна информация и на различна гледна точка за детето. Родителите могат да получат, но и да дадат информация и опит, с които да помогнат на учителите да опознаят по-добре детето.

Мерките, предприети във връзка с превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в образователните институции през отчетния период са:

- ✓ Разработен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, с който са запознати всички педагогически специалисти.
- ✓ Периодично взаимодействие и осъществяване на тесен контакт и индивидуална работа с учениците от страна на педагогическият съветник и класните ръководители с цел предотвратяване или решаване на възникнал конфликт. При необходимост се търси съдействие на родители, като за проведените с тях срещи се изготвят протоколи.
- ✓ Организиран са общо 3 превантивно-информационни кампании сред ученици и подрастващи за повишаване на информираността им относно рискови за тях теми – кибертормоз, трафик на хора, агресия, безопасност на движението по пътищата, наркозависимости, употреба на алкохол и цигари и др. Голяма част от кампаниите, включващи беседи, прожекции, презентации, обучения и събития на открито са осъществени от МКБТХ и МКБППМН – Община Велико Търново. През 2017 год. обхванатите ученици в тези кампании, както и в дейности извън тях са общо 1060, а през 2018 – над 1200 ученика.

Стратегическа цел 6: Поодобряване на сътрудничеството с гражданското общество и подобряване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.

Осъществени дейности през отчетния период:

1. Във всяко училище и детска градина по повод големите християнски празници Великден и Коледа се организираха благотворителни базари в подкрепа на деца в неравностойно положение.
2. Дейности на градски ученически парламент – организиране на коледни благотворителни акции в помощните училища, организиране на кампании, концерти и събития в помощ на деца в неравностойно положение и деца в нужда. За отчетния период конкретните дейности на парламента са:
 - ✓ Септември 2017 г. – Набиране на нови членове.
 - ✓ 1 Октомври 2017 г. - „Внуче под наем“. Градски ученически парламент посети дома за възрастни хора и прекара един ден с тях.
 - ✓ 1 Ноември 2017 г. – Концерт по повод Деня на народните будители и „Заедно за Никол“. Събраните средства бяха 1399,84 лв.
 - ✓ 25 Ноември 2017 г. – Провеждане на караоке парти в клуб „7“.

✓ 4 Декември 2017 г. – Коледно-благотворителна акция за децата с увреждания от с. Ново село.

✓ 9 и 10 Декември 2017 г. – Обучение с МИКЦ „Възможности без граници“, проведено в ХГ „Борис Денев“.

✓ 18 Декември 2017 г.- Посещение на дома за деца с увреждания в с. Ново село и подаряване на подаръци за Коледа.

✓ 18 Януари 2018 г.- Обучение с благотворителна инициатива „Бъдители“ на тема „CV“ и „Работа в екип“

✓ 14 Февруари 2018 г.- Концерт по повод Деня на влюбените пред паметник „Асеновци“.

✓ 16 Февруари 2018 г.- Провеждане на образователна игра подобна на „Тривиадор“ в клуб „7“.

✓ 18 Февруари 2018 г. – Поставяне на венец пред паметника на Васил Левски.

✓ Март 2018 г. – Състезание за ученици от 4-ти клас „Аз съм малък, но знам“, проведено в СУ „Емилиян Станев“.

✓ 15 Март 2018 г. – Благотворителен бал „Заедно за Никол“, който се проведе в Хотел „Премиер“. Събраните средства достигнаха 4 000 лв.

✓ 22 Март 2018 г. – Участие в Street Parade по повод празника на града.

✓ 1 Април 2018 г. – 11-та Национална среща на младежките организации в България, проведена в гр. Горна Оряховица.

✓ 4 Май 2018 г.- Турнир по женски футбол, който се проведе на спортен комплекс „Куцаров“.

✓ 18 Май 2018 г. – Флашмоб пред паметник „Майка България“.

✓ 1 Юни 2018 г. - Игри в парк „Дружба“ по повод Деня на детето.

✓ 1 Юли 2018 г. – Рап битка на сцената на „Арт Лято“.

✓ 5 Август 2018 г. – Холи фест на сцената на „Арт Лято“.

✓ 6 Август 2018 г. – Дарение на дрехи в дом за деца заедно с КТ „Подкрепа“.

✓ 8 Август 2018 г. – Неоново парти в пиано бар „Плей“.

✓ 10 Август 2018 г. – Концерт „Младите таланти“ в пиано бар „Плей“.

✓ 12 Август 2018 г. – Водна битка, проведена пред паметник „Асеновци“.

3. И през 2017 г., и през 2018 г. всички училища и детски градини с различни дейности и инициативи отбелязаха 16 ноември – международен ден на толерантността.

4. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда:

✓ СУ „Вл. Комаров“ – участие в квалификационни форми на обучение, организирани от ЦМЕДТ „Амалипе“ по проект „Всеки ученик ще бъде отличник 2“

✓ СУ „Вл. Комаров“ - обучителен курс „Всеки ученик ще бъде отличник“

✓ Участие на педагози от СУ „Вл. Комаров“ в пътуващ семинар „Управление на мултикултурното училище и превръщането му в център на общността“

✓ През учебната 2017/2018 г. всички педагогически специалисти от ОУ „П. Р. Славейков“, с. Церова кория са преминали обучение по темата.

✓ Проведено обучение по темата с психолога на ДГ „Райна Княгиня“

5. Психолозите от училищата и детските градини работят с всички деца и ученици

за промяна в нагласите за възприемане на различните етноси и децата с увреждания. В заключение: Учениците са активно включени в дейностите и инициативите на класа и училището. Учат във всички мероприятия според своите възможности и способности. Взети са мерки за неутрализиране на дискриминация, проява на агресия спрямо тях – тормоз и незачитане. Във всеки един клас е създадена позитивна среда и сътрудничество - благоприятен психоклимат за интеграцията на децата.

Предложения за дейности по Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците за предстоящия период 2019 – 2020 година:

- ✓ Осигуряване на по-голям брой квалифицирани кадри за работа с деца със СОП и с изявени дарби;
- ✓ Осигуряване на материална обезпеченост за всички видове образователни институции, независимо от броя деца/ученици, за откриване на щатно място за ресурсен учител, педагогически съветник, психолог или логопед при нужда, както и обособяване и оборудване на кабинети за работа с деца със специални потребности във всички образователни институции;
- ✓ Във връзка с по-доброто интегриране на деца с увреждания в образователната система, във всички образователни институции да бъде изградена достъпна архитектурна среда – подходи, рампа и/или асансьор в помощ на тези деца, тъй като към настоящия момент такава среда не е изградена във всички училища и детски градини в община Велико Търново;
- ✓ Разширяване и дообогатяване на материално – техническата база по отношение на кабинети, материали и нагледни средства от специалистите, работещи с деца със СОП, които да са съобразени с техните потребности и да подпомагат и олекотяват възприемането на дадената информация;
- ✓ Подобряване на екипността между родители, специалисти от образователните институции и представители на общински и областни структури, работещи в сферата на образованието;
- ✓ Преодоляване на трудностите в работата на психолога по отношение на слабата обезпеченост на дидактически материали, сензорни стимули и дидактични игри за индивидуална работа с децата. Осигуряването на специфичен инструментариум за работа, особено при децата на допълнителна подкрепа, би помогнало за преодоляването на тези трудности. В последните години зачестяват случаите на деца от аутистичния спектър, със съпътстващи хиперактивност, дефицит на вниманието, липса на говор. Именно при тях за овладяване на поведението и стимулиране на когнитивността са нужни разнообразни манипулативни образователни игри за стимулиране на мислене, концентрация, координацията око – ръка, за преодоляване на сензорните дефицити и др.
- ✓ Поддържане на постоянен контакт с всички институции, защитаващи правата на децата.
- ✓ По-голям акцент върху превантивната работа с учениците, за да се ограничат случаите на отсъствия и напускане, провокиране на позитивната нагласа към учебен труд и търсене на начини да се даде шанс на всеки ученик; осигуряване на максимално добри

условия за провеждане на образователно-възпитателния процес, изразяващи се в създаването на атрактивна и приятна обстановка в училище.

✓ Използване на повече интерактивни методи в образователно-възпитателния процес, с цел изграждане на положителна мотивация към училището.

✓ Непрекъснат диалог със семействата на учениците, застрашени от преждевременно напускане на училище, посещения на домовете, поддържане на постоянни контакти с родителите и настойниците от страна на класните ръководители и ръководството на училищата.

✓ Включване на родителите във всички форми на училищния живот, организирани на тържества, в които децата се изявяват пред родителите си, пред обществеността. Използване на възможностите на часа на класа, например с беседи, имащи за цел осъзнаване значението на училищното образование за успешна реализация в живота; извънкласни дейности с учениците - по проекти и програми /занимания по интереси/.

✓ Родителите на децата със СОП също имат нужда от подкрепа – те не споделят истинските проблеми, необходими за преодоляване на затрудненията при децата им. Това се превръща в пречка за добра координация между всички социални партньори, участващи в процеса на приобщаването. Затова родителите на тези деца трябва да бъдат включени в обучителни програми от специалисти с цел консултиране и обучение за приемане на действителността такава, каквато е.

✓ Да бъде максимално опростена/стилизирана административната работа на ЕПЛР в полза на увеличаване времето, респективно качеството на работа, помощ, подкрепа на деца и ученици.

✓ За работа с децата със СОП е нужна адекватна квалификация. Ето защо е необходимо провеждане на квалификационни курсове, в които всички участници в процеса да получават необходимите знания и умения за работа с такива деца.

✓ Преместване на специално оборудвани кабинети за работа с деца със СОП, както и материали необходими за спецификата на образователните нужди на децата, там, където все още няма такива.

✓ По-активна работа в насока за подпомагане на децата с таланти, за да не остават в сянка, поради засилената работа и внимание към децата със СОП.

✓ Обезпечаване на целодневния престой на децата с тежки увреждания в училищата.

✓ Преодоляване на невъзможността на някои от учениците да отговорят на изискванията на учебното заведение.

✓ Преодоляване на трудностите при адаптацията на новопостъпили в VIII клас ученици.

✓ Преодоляване на проблемите, които възникват при желанието за съвместяване на учебния процес с трудова заетост – основно при учениците от XI-XII клас: понижаване успеха на учениците, както и увеличаване на отсъствията.

✓ По-активна работа с деца в риск:

- деца отглеждани в семейства в риск, т.е. деца, чиито родители имат трудности при отглеждането им – те могат да бъдат от различно естество: социално-битови проблеми (липса на жилище; липса на постоянни доходи в семейството; многодетни семейства); проблеми, породени от липса на умения или невъзможност за родителстване

(непълнолетни родители; родители, които са живели в институции; непълни семейства, разведени родители; родители с увреждания, родители, които са в чужбина) и др.

- деца отпаднали от училище и необхванати от образователната система – въпреки че броят на тези деца е малък, той засяга ученици с проблеми в училище. В тази връзка, трябва да се увеличат услугите, предлагащи превенция на отпадането от училище, подкрепа в образователния процес и повишаване на мотивацията на децата да учат.

- деца с проблемно поведение - системата за закрила на детето не разпознава в достатъчна степен тези деца като деца в риск. Налице е различен подход към детето от страна на органите, които прилагат ЗЗД и ЗБППМН. Логично за системата за закрила е да възприема проявата на детето като симптом, като сигнал за проблем, който е основание за закрила, а не повод за наказание.

- деца настанени извън биологичното си семейство - настаняването на деца извън биологичното им семейство се осъществява в две направления: първото е настаняване в специализирана институция - територията на община Велико Търново такива са ЦНСТ, Кризисен център за деца, жертви на ТХ и насилие. Второто е настаняване в приемни семейства. Настаняването на дете в приемно семейство е решение на конкретния проблем, но не би следвало да е трайно решение. Община Велико Търново е с трайни традиции в областта на приемната грижа.

✓ деца с увреждания - независимо от направените промени през последните години по отношение на подпомагането и предоставянето на услуги на родители, които отглеждат дете с увреждане, направеният анализ показва, че все още основните затруднения на родителите са от финансово естество. В същото време потребностите на децата с увреждания са свързани и с възможността им за социализация и бъдеща реализация.

За личностното израстване на децата, за придобиване на определени знания, умения и компетенции, е необходим добър диалог между родителя и детето. Следват обучителните отношения между детето и учителя и отношенията между децата, учителите, родителите и специалистите, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване.

Подкрепата представлява онази опора, която помага на човек да се придвижва напред. За да успее, детето трябва да е поддържано и насърчавано да опитва и изследва, да проверява, да не се страхува да греши и да се учи от грешките си. Учителите са тези, които трябва да преведат децата към по-голямата общност, да станат партньори в откриването на интересите им, да им предадат вълнението си за знанието в света, за човешките изобретения и културата, да допринесат за съдбата на самото дете и за изборите, които то ще направи.

Homo nihil scit sine doctrina - Човекът не знае нищо без учене!